

IX KOKOONTUMINEN

SÄÄNNÖT JA SEURAUKSET



SÄÄNTÖSUUNNITELMA

Sääntösuunnitelman tarkoituksena on saada säännöistä ja seurauksista selkeämmät ja oikeudenmukaisemmat lapselle. Se toimii sopimuksena ja muistuttaa samalla, mistä on sovittu. Sääntösuunnitelmaa käytetään riidoille, joista ei voi olla piittaamatta, ja vahingolliselle käyttäytymiselle, joka ei ole vähentynyt. Ennen kuin alat käyttää sääntösuunnitelmaa, sinun pitäisi selvittää, tarvitseeko sinun harjoitella enemmän pyramidin pohjan tai huipun menetelmiä.

Esimerkki sääntösuunnitelmasta:

SÄÄNTÖSUUNNITELMA HAMPUKSELLE

Sääntö: Hampukseen tulee saada yhteys kännykällä, kun hän on poissa kotoa iltaisin.

Jos Hampus noudattaa sääntöä, hän saa käyttää tietokonetta yhden ylimääräisen tunnin verran.

Jos Hampus rikkoo sääntöä, hän ei saa käyttää tietokonetta lainkaan seuraavana päivänä.

Ajateltavaa: Sääntösuunnitelma soveltuu parhaiten kouluikäisille lapsille. Vanhemman kannattaa kuitenkin miettiä, voiko hän toimia selkeämmin tai oikeudenmukaisemmin käyttäessään sääntöjä lapselleen.

TARKISTUSLUETTELO SÄÄNTÖSUUNNITELMAN SÄÄNNÖILLE

- Vähän sääntöjä. Laadi etusijalle asettamasi säännöt (1-3 sääntöä sen mukaan minkä ikäinen lapsi on). Jos sääntöjä on liian paljon, riidat voivat lisääntyä.
- Selkeys. Lapsen täytyy ymmärtää, mitä sen tulee tehdä ja mitä se ei saa tehdä voidakseen noudattaa sääntöjä eikä rikkoa niitä. Esimerkiksi sääntö ”Sovittujen aikojen noudattaminen” on liian epäselvä. ”Pyydä lupa ennen kuin menet ulos” on selkeämpi. Kirjoita sääntö sääntösuunnitelmaan (1 sääntö kullekin sääntösuunnitelmalle).
- Myönteisesti muotoiltu. Jos vain on mahdollista, lapselle tulee sanoa, mitä sen tulee tehdä eikä mitä se ei saa tehdä. Kun sääntö muotoillaan kielteisesti (esim. ”ei saa tapella”), sitä pitäisi täydentää ilmoittamalla, mitä lapsen sen sijaan tulee tehdä. Laadi luettelo yhdessä lapsen kanssa. Käytä apunasi 4. kokoontumisella annettuja ohjeita kielteisesti muotoilluille tehtäville.
- Kaikkien aikuisten tulee sitoutua. Jotta sääntö voisi toimia, täytyy kaikkien kodin aikuisten tietää ja sitoutua noudattamaan sitä. On myös tärkeää, että kaikki noudattavat sitä samalla tavalla.
- Lapsen tulee sitoutua. Lapsen tulee tietää, mitä vaaditaan, ja mahdollisimman suuressa määrin osallistua sääntösuunnitelman laatimiseen. On parasta sopia säännöstä yhdessä lapsen kanssa.



SÄÄNTÖSUUNNITELMAN SEURAUKSET

Säännön noudattamisesta tulee olla hyötyä ja rikkomisesta ei. Yritä seurata ja oikaise epäselvyydet niin, että asia tulee selväksi lapselle. Muista osoittaa paljon myönteistä huomiota, kun lapsi noudattaa sääntöjä, ja pysy rauhallisena, kun se ei noudata sääntöjä. Seurauksen tulee vastata ongelman vakavuutta ja siitä ei koskaan saa olla enemmän haittaa kuin hyötyä. Jos lapsi esimerkiksi saa pitkän ulosmenokiellon, sillä ei ehkä ole mitään tekemistä, ja se alkaa kiukutella entistä enemmän. Etujen lakkauttaminen voi tuntua ankaralta, mutta käytännössä lapsi kokee toistuvan nalkutuksen ja huutamisen vieläkin pahempina.

Myönteiset seuraukset. Kun lapsi noudattaa sääntöä, sen tulee saada jokin ylimääräinen etu. Muista, että sen tulee olla jotakin sellaista, josta lapsi pitää. Lähtökohtana voivat olla yllätykset, joita lapsi on aikaisemmin arvostanut Käärme-pelissä. Esimerkkejä:

- Lisää tietokoneaikaa
- Lisää rahaa kännykän käteiskorttia varten
- Aktiviteetti yhdessä vanhemman kanssa

Luonnolliset seuraukset. Luonnollisilla seurauksilla tarkoitetaan, että lapsi saa vastata omien tekojensa seurauksista. Luonnollisia seurauksia on parasta käyttää niin kauan kuin se on mahdollista ennen kuin aletaan käyttää etujen lakkauttamista. Esimerkkejä:

- Yrittää oikaista virheet, kun on toiminut väärin.
- Maksaa korvauksen rikkomistaan esineistä.
- Selvittää itse riitansa toisten lasten tai aikuisten kanssa.

Etujen lakkauttaminen. Kun mitään luonnollisia seurauksia ei ole käytettävissä, voit lakkauttaa jonkin edun rajoitetuksi ajaksi. Jos lapsi rikkoo jotakin sääntöä, se menettää jonkin edun. Muista lakkauttaa sellainen etu, jonka lapsi haluaa pitää itsellään, mutta jonka menettämisestä ei aiheudu vahinkoa lapselle. Esimerkkejä:

- Vähemmän tietokoneaikaa
- Vähemmän TV-peliaikaa
- Kaupunkiin matkustaminen on kielletty



KOTITEHTÄVÄT – IX KOKOONTUMINEN

Yhteinen hetki

.....

VIKV/Käärme

.....

Valikoi riidat/hätäjarrutus

.....

ENNEN X KOKOONTUMISTA

Yhteinen hetki

.....

VIKV/Käärme

.....

Valikoi riidat/hätäjarrutus

.....

Sääntösuunnitelma

.....

.....

